

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Усна історія як метод та джерело дослідження

Шифр та назва спеціальності
032 Історія та археологія

Інститут
ННІ Соціально-гуманітарних технологій

Освітня програма
Історія науки та українознавство

Кафедра
Українознавства, культурології та історії науки
(310)

Рівень освіти
Третій (доктори філософії)

Тип дисципліни
Професійна підготовка, вибіркова

Семестр
3

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники

Телуха Світлана Степанівна

Svitlana.Telukha@kpi.edu.ua

к.і.н., доцент,

доцент кафедри українознавства, культурології та історії науки

Досвід роботи 13 років. Автор понад 60 наукових та навчально-методичних праць.

Детальніше про викладача на сайті кафедри
<https://web.kpi.kharkov.ua/ukin/vikladachi>

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна спрямована на вивчення та практичне застосування методу усної історії. Вивчення методології та застосування методу під час написання наукових робіт покликано розширити джерельну базу наукового дослідження здобувача. Під час курсу здобувачі отримують навички проведення історичного дослідження та набудуть вмінь створення власних усноїсторичних джерел. Здобуті під час курсу знання, поєднують в собі інформацію про появу методу Oral history (усної історії), його розвитку в світовій перспективі та в Україні, дискусій навколо методу, інституційного оформлення, місце методу в сучасних історичних дослідженнях в Україні

Мета та цілі дисципліни

Отримання студентами знань з методології історичних досліджень, використання усної історії сприятиме отриманню здобувачами фундаментальних знань з історії України як підґрунтя формування світогляду відповідального громадянина, толерантної людини, освіченого спеціаліста, який здатен формулювати наукову проблему, робочі гіпотези досліджуваної

проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових підходів до вивчення наукової теми.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Польові дослідження. Підсумковий контроль - екзамен

Компетентності

СК-1. Здатність здійснювати історіографічну критику, уміти виявляти необ'єктивну інформацію і неупереджено інтерпретувати зміст досліджуваної літератури.

СК-2. Володіння основами наукового пошуку історичних джерел та здійснення їхнього аналізу, з врахуванням останніх досягнень у галузі історичного джерелознавства.

СК-3. Здатність до організації та проведення наукових досліджень відповідно до новітніх тенденцій розвитку історичної науки. Вміння здійснювати наукові дослідження із залученням широкого кола джерел і наукової літератури, сучасних методів дослідження із найактуальніших історичних проблем.

СК-4. Розуміння основних причинно-наслідкових зв'язків та закономірностей історичного процесу, набуття навичок критичного мислення, вміння систематизувати, узагальнювати та оцінювати отриману інформацію.

СК-5. Розуміння тенденцій розвитку суспільства і науки на сучасному етапі та їхнього зв'язку з минулим досвідом. Вміння логічно аргументувати і доказово відстоювати власну позицію під час наукової дискусії.

Результати навчання

РН-7. Володіти методологією історіографічної критики, уміти виявляти необ'єктивну інформацію і неупереджено інтерпретувати зміст досліджуваної літератури.

РН-8. Знати та володіти основами наукового пошуку історичних джерел і здійснення їхнього аналізу з врахуванням останніх досягнень у галузі історичного джерелознавства.

РН-9. Демонструвати здатність до організації та проведення наукових досліджень відповідно до новітніх тенденцій розвитку історичної науки, вміння здійснювати наукові дослідження із залученням широкого кола джерел і наукової літератури, сучасних методів дослідження з найбільш актуальних історичних проблем.

РН-10. Розуміти основні причинно-наслідкові зв'язки та закономірності історичного процесу, демонструвати навички критичного мислення, вміння систематизувати, узагальнювати та оцінювати отриману інформацію.

РН-11. Розуміти тенденції розвитку суспільства і науки на сучасному етапі та їхній зв'язок з минулим досвідом. Демонструвати вміння логічно аргументувати і доказово відстоювати власну позицію під час наукової дискусії.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредити ECTS): лекції – 20 год., практичні заняття – 20 год., самостійна робота – 80 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

«Історія України у глобальному вимірі», «Історія української науки і техніки», «Методологія наукових досліджень»

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Методи:

- 1) словесні: опитування, бесіда, дискусія;
- 2) наочні: презентація, використання відео- та аудіо джерел і матеріалів різноманітних усноісторичних сайтів з відкритим доступом

3)практичні: обговорення теорії методології усної історії, критика усноісторичних джерел, конструювання та деконструювання наративу, виконання індивідуальних творчих завдань, проведення власного усноісторичного дослідження, практика запису та транскрибування усноісторичного джерела, презентація отриманих результатів.

Участь в наукових семінарах, вокшопах з проведення усноісторичних досліджень.

Навчально-методичні матеріали доступні здобувачам через OneNote Class Notebook

За програмою навчання передбачено виконання завдання для самостійної роботи здобувачів освіти.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Лекція 1. Вступ до курсу. Поняття Oral history та альтернативи. Виникнення методу. Періодизація.

Лекція 2. Історія звукозаписуючих технологій. Перші усні історії: міжнародні досвіди.

Лекція 3. Перші усноісторичні проекти в Україні: автори, виконавці, теми.

Лекція 4. Інтерв'ю – поняття, особливості, значення. Методологічні основи застосування методу усної історії.

Лекція 5. Цифрові технології в Oral history.

Лекція 6. Інституційне оформлення Oral history. Провідні дослідники.

Лекція 7. Розвиток методу усної історії в країнах Заходу

Лекція 8. Сучасні усноісторичні проекти в Україні.

Лекція 9. Усна історія про Другу Світову війну.

Лекція 10. Фіксація подій в момент події: труднощі та значення для усних істориків.

Теми практичних занять

1. Вступ до курсу. Методика роботи студентів по вивченню курсу «Усна історія як метод та джерело дослідження». Усна історія. Походження методу.

2. Історія запису звуку та звукозаписуючі технології. Світові та українські усноісторичні проекти в ХХ столітті.

3. Аудіо- та відео інтерв'ю: особливості проведення та активного слухання.

4. Підготовка до інтерв'ю, здійснення інтерв'ю, супровідна документація, етика.

5. Застосування цифрових технологій в практиці усноісторичних досліджень.

6. Усні історики, інститути, центри: географія та практики.

7. Розвиток методу усної історії в країнах Заходу

8. Бази даних усноісторичних архівів.

9. «Правдивість» усноісторичних записів в свідченнях про Голокост та реконструкція подій Другої світової війни.

10. Сучасні усноісторичні проекти в Україні.

Виступи на семінарах – кожна доповідь оцінюється від 1 до 5 балів, максимально на всіх семінарських заняттях можна отримати **50 балів**. Максимальна оцінка за виконання самостійної роботи – **20 балів**: 5 балів – запис інтерв'ю, 5 балів – транскрибація інтерв'ю, 5 балів – оформлення супровідної документації та формування питальника, 5 балів – презентація результатів.

Складання іспиту максимально оцінюється в **30 балів**.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні заняття не передбачені

Самостійна робота

В межах курсу запланована практична складова у вигляді здійснення індивідуального дослідження слухача курсу - проведення власного усноісторичного проекту, що включає запис усноісторичних інтерв'ю, транскрибація інтерв'ю, аналіз інтерв'ю та презентація результатів дослідження.

Для виконання самостійної роботи, здобувачі користуються наступним планом:

1. Отримують теоретичні та практичні навички з проведення усноісторичного дослідження.
2. В індивідуальному порядку за результатом консультації з викладачем окреслюють поле усноісторичного дослідження яке буде резонувати з темою дисертаційного дослідження.
3. Окреслення мети та завдання дослідження.
4. Створення питальника.
5. Пошук респондентів.
6. Запис інтерв'ю.
7. Заповнення супровідної документації.
8. Транскрибація інтерв'ю.
9. Аналіз інтерв'ю.
10. Презентація результатів під час екзамену з дисципліни "Усна історія як метод та джерело дослідження"

Література та навчальні матеріали

1. Грінченко Г. Усна історія незавершеної війни це насамперед питання етики й методології. Retrieved from <https://armyinform.com.ua/2023/10/18/usna-istoriya-nezavershenoyi-vijny-cze-nasampered-pytannya-etyky-j-metodologiyi-gelinada-grinchenko/>
2. Кісь О. Усна історія в сучасній Україні: здобутки і виклики часу. Електронний ресурс. Режим доступу: URL <https://ua.boell.org/uk/2017/01/16/usna-istoriya-v-suchasniy-ukrayini-zdobutki-i-vikliki-chasu> (дата звернення 07.10.2023)
3. Нижнікова С., Понипаляк А., Шишкіна Є., Телуха С. (2023) Невимовне: історії українок про російське вторгнення та евакуацію до Німеччини / С. Нижнікова, А. Понипаляк, Є.Шишкіна, С. Телуха.– Moldova-Institute Leipzig. – Leipzig. – Bons Offices. – 543 с.
4. Розмови з тими, хто питає про війну: збірник під редакцією Наталі Отріщенко / Н.Отріщенко. – Львів: Центр міської історії, 2024. – 180 с.
5. Слухати, чути, розуміти: усна історія України ХХ-ХХІ століть: зб. наук. праць / за наук. ред. докторки істор. наук Г. Грінченко. Київ. 2021. 352 с.
6. Методичні рекомендації до використання методу усної історії під час вивчення дисципліни «Історія та культура України»[Електронний ресурс] : для студентів усіх спец. НТУ "ХПІ" / уклад. С. В. Телуха ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». – Електрон. текст. дані. – Харків, 2023. – 15 с. – URI: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/71273>.
7. Томсон А. Чотири зміни парадигм в усній історії. URL:https://keui.files.wordpress.com/2010/12/02_thomson.pdf (дата звернення 07.10. 2023)
8. У пошуках власного голосу: Усна історія як теорія, метод та джерело. Зб. наук. ст. / За ред. Г. Г. Грінченко, Н. Ханенко-Фрізен. Харків : ПП «ТОРГСІН ПЛЮС», 2010. 248 с. URL: <http://oralhistory.com.ua/publikacii/pidtrimka-uaii/u-poshukax-vlasnogo-golosu-publ.html> (дата звернення 07.10.2023)
9. Сайт Ukrainian Oral History Association: http://keui.univer.kharkov.ua/oral_history/index.html; електронна адреса: info.uoha@gmail.com
10. Institute for Oral History, Baylor University, Texas http://www.baylor.edu/oral_history/ Kharkiv – wounded city (2024) Retrieved from <https://www.copernico.eu/en/kharkiv-a-wounded-city>
11. Oral History Association <http://omega.dickinson.edu/organizations/oha/>

12. Summerfield P. Oral History as an Autobiographical Practice. Miranda URL: <https://journals.openedition.org/miranda/8714> (дата звернення 07.01.2022)
13. Telukha S.S. Kharkiv resident's stories: before and after 24 of February 2022 "Věda a perspektivy" je registrován v České republice. 2024. No 10(41). P. 158-167.
14. Telukha S.S. Conducting oral History research during Russia's ongoing war against Ukraine: ethical issues and ongoing projects. Scientific perspectives. 2024. P. 952-962 <http://perspectives.pp.ua/index.php/np>

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності здобувача освіти та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з усних виступів на практичних заняттях (50%), інд.завдання (20%) та із суми відповіді здобувача на питання на іспиті (30%).

Робота на практичних заняттях оцінюється від 1 до 5 балів, максимально на всіх практичних заняттях можна отримати 50 балів

Якщо здобувач отримав знання через неформальну освіту і має відповідний сертифікат, тоді, за домовленістю із викладачем, можливе перезарахування результатів навчання.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХП»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХП» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено
30.08.2024

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Олена ТВЕРИТНИКОВА

30.08.2024

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Олена ТВЕРИТНИКОВА